

חוק הלאום | מעמד השפה הערבית והתרבות הערבית

שפה

סעיף 15¹ בנוסח החוק המוצע, עוסק במעמדה של השפה הערבית במדינת ישראל. סעיף 5(א) מגדיר את השפה העברית כשפת המדינה; סעיף 5(ב), על שני נוסחיו המוצעים מבקש לייצר מדרג בין השפות ולקבע את מעמדה של השפה הערבית כנמוך משל השפה העברית.

מדובר בחקיקה שגרמה וגורמת לכרסום נוסף באימון של המיעוט הערבי כלפי המדינה ולהעצמת תחושתו שהוא נדחק ומודר פעם נוספת. החברה הערבית מרגישה תחת מתקפה, כאשר תחושת חוסר השייכות והניכור מתגברות ומחריפות.

יש לשמר את מעמדה הרשמי של השפה הערבית כשווה לזו של השפה העברית ולהימנע מיצירת מדרג, סמנטי או מעשי, ביניהן. השפה הערבית היא שפת אמם של 20% מאזרחי ישראל הערבים ושפתם של עוד רבים מאזרחיה היהודים שמוצאם במדינות האסלאם. הערבית היא גם שפתו של המרחב הגיאוגרפי בו שוכנת מדינת ישראל. בעת הזו, יש לבצר את מעמדה של השפה הערבית, לדאוג להנכחתה במרחב הציבורי ובהנחלתה לכלל הציבור בישראל, ולא לפגוע במעמדה ובמעמד של דובריה, אזרחי ישראל הערבים.

תרבות

סעיף 9² קובע את הלוח העברי כלוח רשמי של מדינת ישראל. יש כאן התעלמות והדרה של לוחות שנה הרלוונטיים לחברה הערבית המהווים כ-20% מהחברה בישראל.

ממשלה המבקשת לקדם פיתוח כלכלי ושילוב של ערבים וערביות, בחברה, באקדמיה ובשוק התעסוקה, לא יכולה להתעלם מתרבותם ודתם של אלו. יש לכך משמעויות פורמליות (ימי חופש, הטבות שונות וכו'), אך יש גם משמעויות חברתיות-תרבותיות רחבות היקף. קידום מדיניות מכלילה ומשלבת, הלוקחת בחשבון את תרבותם, דתם ומנהגיהם של הערבים והערביות בישראל היא קריטית ליכולת של גורמים שונים לסייע בהיקלטות איכותית ומיטבית של אלו.

יש להרחיב את סעיף 9 ולקבע את מעמדם של לוחות השנה הרלוונטיים עבור החברה הערבית כלוחות שנה רשמיים במדינת ישראל.

1 (א) עברית היא שפת המדינה.

(ב) לשפה הערבית מעמד מיוחד במדינה, לזוהי זכות נגישות לשונית לשירותי המדינה; הכול כפי שייקבע בחוק / [נוסח חלופי לדיון: אין באמור בסעיף זה כדי לפגוע במעמד שניתן בפועל לשפה הערבית לפני תחילתו של חוק יסוד זה.]

2 9 הלוח העברי הוא לוח רשמי של המדינה.